

Hengelsport

Sport, vorm van vrije tijdsbesteding. In de Zaanstreek was de hengelsport (waarbij het de bedoeling is met een hengel, een lijn en een haak vissen te vangen) een van de eerste in verenigingsverband beoefende sporten. Speciaal in het gebied boven het IJ is de grote belangstelling voor het vissen op baars. Vrijwel alle Zaanse hengelsportverenigingen ontstonden als zogenoemde baarscolleges.

Er zijn in de Zaanstreek twee type verenigingen te onderscheiden: de vergunning verlenende clubs en de baarscolleges. In de vergunning verlenende clubs zijn personen verenigd, die in vooraf bepaald 'verenigings-water' vissen. Zonder lidmaatschap mag met één hengel in 'vlot en bevaarbaar water' worden gevestigd, maar met speciale soorten of met meerdere hengels tegelijk is lidmaatschap verplicht.

De baarscolleges zijn wedstrijdverenigingen (hetgeen overigens niet uitsluit dat leden van vergunnings verlenende verenigingen aan wedstrijden kunnen deelnemen) en zijn veel kleiner. Vermoedelijk zijn de leden van de baarscolleges over het algemeen ook lid van één der vergunning verlenende verenigingen.

Hoogtepunt

In de Zaanstreek zijn drie vergunning verlenende verenigingen: Hengelsportvereniging Zaanstad (HVZ, Zaandam), Krommenie en Omstreken (K & O, Krommenie) en Veredeling Zij Ons Doel (VZOD, Assendelft). Op het hoogtepunt van de (georganiseerde) hengelsport hadden deze verenigingen gezamenlijk circa 9000 leden (waarvan 7000 leden bij HVZ waren aangesloten).

De drie verenigingen zijn aangesloten bij de Nederlandse Vereniging Van Sportvissers (NVVS), die ruim een half miljoen leden heeft. De NVVS is opgedeeld in een twintigtal federaties, waarin totaal 900 verenigingen. De Zaanstreek maakt deel uit van de Federatie Midden Noord-Holland. Landelijk gezien wordt zestig procent van het viswater beheerd door de bij de NVVS aangesloten verenigingen.

Hoewel zij het water niet in bezit hebben, dragen zij zorg voor de kwaliteit van het viswater. HVZ, K & O en VZOD hebben elk eigen commissies, die het water en de visstand controleren. En ook vis uitzetten. De oudste Zaanse vereniging is K & O, die in oktober 1905 werd opgericht als 'Vischvereniging De Karper'. Enkele maanden later nam de vereniging deel aan de oprichting van de 'Algemeene Hengelaarsbond' (AI-IB) en werd de naam van de vereniging omgezet in 'Algemene Hengelaarsbond, Afdeling III. Krommenie & Omstreken'.

Dronken dobbertje

De vereniging werd, zoals zo veel hengelsportverenigingen, opgericht in een café en droeg nog geruime tijd als bijnaam 'Het Dronken Dobbertje'. Vanaf 1911 pachtte K & O voor bepaalde periodes het visrecht in de Polder Krommenie. Soms moest het ook vergoedingen betalen aan de beroepsvissers in de polder. In 1917 stapte K & O na een conflict uit de AHB, pas in 1952 zou weer aansluiting volgen.

In 1917, en na een wijziging van de statuten in 1947, werd de vereniging koninklijk goedgekeurd. In 1989 had de vereniging 800 leden en werden 150 jeugdkaarten uitgegeven (ter vergelijking: in 1980 1200 leden en 500 jeugdkaarten). Water werd gepacht in de Polder Krommenie en in de Woudpolder.

VZOD werd opgericht in juli 1920 als een baarscollege. De baarsvissers traden later uit en richtten Tot Ons Plezier (TOP) op, terwijl VZOD als vergunning verlenende vereniging doorging. De vereniging werd in 1954 koninklijk goedgekeurd en had maximaal 600 leden. In 1989 waren bij de vereniging 375 leden aangesloten (bij TOP 20 leden) en werd water gepacht in de Polder Assendelft.

Uniek

HVZ werd in augustus 1941 opgericht en groeide snel uit tot de grootste vereniging in de streek. Uniek voor Nederland zijn de 'heerlijke rechten' die de vereniging heeft op het water van de Marker Vaan, de Knollendammer Vaart en de Nauernasche Vaart. Daarnaast beheert de vereniging viswater door de gehele Zaanstreek. Omstreeks 1975 had HVZ zo'n 7000 leden, onder wie 600 jeugdleden. Daarna nam het ledental af tot circa 5000 (1989), onder wie 300 jeugdleden. De vereniging heeft sinds 1981 een clubgebouw op sportpark De Kalverhoek in de Wijde Wormer.

De sportvisserij in Noord-Holland valt in het bijzonder op door de baarsvisserij. Baars wordt gevangen met levend aas. Wedstrijden duren over het algemeen vijf of zes halve uren. Ieder half uur krijgt een deelnemer zo'n vijf meter walkant toegewezen, waarbinnen zoveel mogelijk vissen moeten worden gevangen. Het vissen op baars vergt een bijzondere techniek, aangezien deze roofvissen zich bij voorkeur in ondiep (tot circa een meter) water dicht bij de walkant bewegen.

Zaanse Combinatie

De hier besproken verenigingen vissen (met uitzondering van Sportlust) in juni en oktober tegen elkaar in het kader van de Zaanse Combinatie. In de Zaanstreek zijn de volgende (overwegend) baarscolleges: TOP (zie hiervóór bij VZOD);, Hengelaarsvereniging Sport Doet Leven (opgericht in februari 1906 te Wormerveer, in 1989 501 leden), Hengelaarsvereniging Onderling Genoegen (mei 1906 in Wormer, 40 leden), Het Kleine Baarsje (januari 1916 in Koog aan de Zaan - mogelijk 't Kalf - 25 leden, vereniging heeft eigen gebouw aan de Hoveniersstraat te Zaandam), Hengelsportvereniging De Voorn (februari 1925 te Krommenie, 25 leden), Onderlinge Hengelsport Vereniging Oost-Knollendam (augustus 1938, 15 leden); Visclub De Karper `48 (voortgekomen uit de oudste, maar na onenigheid in 1948 opgeheven vereniging De Karper, Zaandam, 25 leden), Hengelsportvereniging Sportlust (oprichtingsdatum onbekend. per augustus 1955 koninklijk goedgekeurd, Zaandamse vereniging, 10 - voornamelijk Amsterdamse - leden).

Voorts bestaat sinds 15 oktober 1970 de Zeehengelsportvereniging Seagull. Deze Zaandamse vereniging met vijftig leden houdt zich bezig met de zeevisserij. Daarnaast waren er talrijke verenigingen, die slechts korte tijd bestonden.

[sport](#)

From:

<https://www.zaanwiki.nl/encyclopedie/> - **ZaanWiki**

Permanent link:

<https://www.zaanwiki.nl/encyclopedie/doku.php?id=hengelsport>

Last update: **2020/09/07 12:05**